

ת"פ 54916/05/18 - מדינת ישראל נגד יחיא בן נואף קרינאווי, עבד אל רחמן בן ג'בר אלקרנאווי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 54916-05-18 מדינת ישראל נ' קרינאווי(עציר)
ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט עמי קובו
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. יחיא בן נואף קרינאווי
2. עבד אל רחמן בן ג'בר אלקרנאווי

הנאשמים

ב"כ המאשימה: עו"ד איריס פיקר

ב"כ הנאשמים: עוה"ד שוקרי ואוזן

גזר דין

רקע

1. הנאשמים הורשעו בהתאם להודאתם בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירות כדלקמן:
 - א. **הנאשם 1 - הצתה**, עבירה לפי סעיף 448 רישא בחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק").
 - ב. **הנאשם 2 - סיוע להצתה**, עבירה לפי סעיף 448 רישא ביחד עם סעיף 31 בחוק.
2. על-פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, המתלונן הוא בעליו של רכב מסוג מזדה (להלן: "הרכב") המתגורר בבניין משותף בעיר לוד (להלן: "הבניין"). עובר ליום 14.5.18 **גמלה בליבו של הנאשם 1 החלטה להצית את רכבו של המתלונן והנאשם 2 סייע לו**. הנאשם 1 הצטייד במיכל פלסטיק שהכיל חומר דליק ובמצית, וביום 14.5.18 בשעה 23:56, הגיעו הנאשמים בסמוך לבניין, ברכב מסוג טיוטה השייך לנאשם 1, שבו נהג הנאשם 2 והנאשם 1 ישב לצדו. בהגיעם בסמוך לבניין, ירד הנאשם 1 מרכב הטיוטה, נכנס לחניית הבניין וחיפש את רכב המתלונן, משהבחין שהרכב אינו בחניית הבניין, חזר לרכב הטיוטה והשניים עזבו את המקום. בשעה 00:30 ביום 15.5.18, הגיע המתלונן ברכבו אל הבניין והחנה את רכבו בחניית הבניין מתחת לסככה ובסמוך לשני רכבים השייכים לדיירי הבניין. בהמשך לכך בשעה 3:00 לפנות בוקר, **הגיעו הנאשמים בשנית בסמוך לבניין, הנאשם 1 ירד מרכב הטיוטה, נכנס לחניית הבניין, שפך על הרכב חומר דליק ממיכל שהיה ברשותו, שילח בו אש**

עמוד 1

ונמלט אל רכב הטיוטה בו נהג הנאשם 2. מיד לאחר מכן הנאשמים נמלטו מהמקום עד שנעצרו ברחוב סמוך על ידי המשטרה. כתוצאה מההצתה, נשרף הרכב עד לרמת אובדן גמור וכן נפגעו מכוניות השכנים והסככה שתחתיה חנה הרכב.

3. הצדדים הגיעו להסדר טיעון, לפיו הנאשמים הודו והורשעו בכתב האישום המתוקן והופנו לקבלת תסקיר שירות המבחן. עוד הוסכם כי המאשימה תעתור בעניינו של הנאשם 1 לעונש ראוי של 30 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי לנפגעים ובעניינו של הנאשם 2 לעונש ראוי של 15 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי לנפגעים. ההגנה תוכל לטעון חופשי בעניינם של שני הנאשמים.

תסקירי שירות המבחן

הנאשם 1

4. על פי תסקירי שירות המבחן, הנאשם 1 בן 32 נשוי ואב ל-2 פעוטות. בחודש יולי 2018 שוחרר בתנאים מגבילים לחלופת מעצר. הוא נשר ממערכת החינוך לאחר 10 שנות לימוד על רקע מצב כלכלי קשה והצורך להשתלב במסגרת תעסוקתית. בתקופה זו, חבר לחברה שולית והחל במעורבות בפלילים. לאורך השנים ריצה עונשי מאסר ממושכים והתקשה בתפקוד יציב. בשנת 2016 נורה ברגלו ונזקק לטיפול רפואי, אולם כיום אינו סובל מקשיים עקב פציעתו זו. לנאשם עבר פלילי הכולל 5 הרשעות קדמות בין השנים 2004-2011 ובנוסף לכך נדון בבית המשפט לנוער. הרשעותיו הן בעבירות נשק, רכוש, סמים, הצתה ועוד. הנאשם תאר היכרות מוקדמת עם המתלונן מתקופת היותם במאסר קודם. הסביר את נסיבות העבירה במפגש מקרי עם המתלונן יום טרם ביצוע העבירה, שבמהלכו היו חילופי דברים שבגינם חש כעס והשפלה. כן מסר כי ביקש מהנאשם 2 להצטרף אליו. הנאשם 1 הביע חרטה על מעשיו, מסר שמודע לכך שהתנהלותו נובעת מדפוסים עברייניים שאותם הפנים עם השנים וכי מעוניין לשקם את חייו ולרכוש כלים להתמודדות מקדמת במצבי תסכול.

שירות המבחן התרשם מהנאשם כמי שגדל במסגרת משפחתית שאותה חווה כבלתי יציבה, לאורך השנים התקשה להתמיד במסגרות חייו השונות, ומגיל צעיר חבר לחברה שולית והפנים דפוסי התנהגות עברייניים, התנהג באופן אלים ופורץ גבולות. הנאשם בעל דפוסים אלימים מופנמים, כשבמצבי קונפליקט בהם חש פגיעה בכבודו, מתקשה בוויסות דחפיו ונוטה להתפרצויות. כיום הנאשם מביע הכרה מילולית בקשייו ובהשפעתם על מהלך חייו ומבטא רצון לערוך שינוי במצבו. להרשמות שירות המבחן, הנאשם מתקשה לאורך השנים לבחון את קשייו ונוטה להשליך את התנהלותו האלימה על האחר ומתקשה לבחון את קשייו ולקחת אחריות על בחירותיו. כיום חל שינוי בעמדותיו כשכאמור מביע הכרה בדפוסיו הפוגעניים ומבטא רצון להשתלב בטיפול מתוך רצון לשקם את חייו. שירות המבחן התרשם מקיומו של סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק וכן להתנהגות אלימה ומתפרצת במצבי קונפליקט ולחץ, שייתכן שניתן לצמצם את הסיכון בהליך טיפולי. שירות המבחן התרשם מנזקקות טיפולית גבוהה בתחום האלימות, כשבתקופת צו פיקוח המעצר, הגיע לפגישות עם קצין המבחן המטפל ושב והביע בפניו רצון לשקם את חייו. הנאשם הביע הסכמתו להשתלב בטיפול קבוצתי בתחום האלימות ושירות המבחן ביקש את דחיית הדיון בעניינו לשם בחינת השתלבותו בטיפול. אולם, בתקופת הדחייה שירות המבחן ערך ניסיונות חוזרים ליצור עם הנאשם קשר לשם שילובו בטיפול, ללא הצלחה ובהמשך הובן כי הנאשם נעצר במסגרת תיק אחר. לאור מעצרו עד לתום ההליכים בתיק האחר, נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם.

הנאשם 2

עמוד 2

על פי תסקירי שירות המבחן, הנאשם 2 בן 24, רווק, עובד ומתגורר בבית הוריו. מסר כי סיים 12 שנות לימוד עם בגרות חלקית. בסמוך לסיום לימודיו, אמו נפטרה לאחר התמודדות עם מחלה והוא נטל חלק משמעותי בטיפול ובתמיכה באחיו הצעירים. נוכח מצב כלכלי דחוק, עבד בעבודות מזדמנות לשם סיוע בפרנסת משפחתו. בגיל 22 החל הנאשם בשימוש ספורדי בסמים מסוג קנאביס ולדבריו בשנה וחצי האחרונות אינו עושה כל שימוש בסמים. הנאשם נעדר עבר פלילי. ביחסו לעבירה, תאר קשר מרוחק עם הנאשם 1, שהוא קרוב משפחתו. בתחילה תיאר בצמצום את מעורבותו באירוע, שלל היכרות או מעורבות בסכסוך מול המתלונן שעמד בבסיס ההצתה ובלט קושי בבחינת אחריותו למעשיו. בהמשך הצליח הנאשם לבחון את בחירותיו, מוקדי הסיכון עבורו הקשורים במחויבותו כלפי בני משפחתו ונטייתו להתנהגות מרצה. הנאשם ביטא הבנה לחומרת האירוע ולסיכון הטמון בו והיה מסוגל לבחון אלטרנטיבות שבהן יכול היה לפעול. הנאשם תאר את האירוע כחריג להתנהגותו בדרך כלל, ביטא חשש מתוצאות ההליך המשפטי ובפרט מעונש מאסר בפועל, תיאר בושה מבני משפחתו וחשש למצבם של אחיו הצעירים בהם מטפל. הנאשם הביע מוטיבציה להשתלב בטיפול.

שירות המבחן התרשם מהנאשם כבחור צעיר, ללא עבר שולי, אשר טרם עיבד את חווית מות אמו, ונאלץ לקחת תפקידים משפחתיים שלא תואמים את יכולותיו. בבסיס קשייו לשתף בפתיחות ברקע לעבירות, עומדות נורמות משפחתיות מחייבות ומאפיינים הקשורים בגילו הצעיר. כגורמי סיכון להישנות ביצוע עבירות מנה שירות המבחן את קשייו של הנאשם להיעזר בבני משפחתו כגורמי תמיכה, מאפייני אישיות של ריצוי, קושי בהפעלת שיקול דעת וצפיית תוצאות מעשיו וכן קשייו בנטילת אחריות מלאה בחלקו בעבירה. כגורמי סיכוי לשיקום מנה שירות המבחן את היות הנאשם נעדר עבר פלילי, תפקוד תעסוקתי ומשפחתי תקין, התרשמות שאינו מחזיק בעמדות מקובעות הנותנות לגיטימציה לשימוש באלימות, החרטה שמבטא על התנהגותו ויכולתו לבטא אמפתיה כלפי נפגעי העבירה. כמו כן ההתרשמות היא כי להליכים המשפטיים אפקט מרתיע ומציב גבול עבור הנאשם. **שירות המבחן התרשם כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה הוא ברמה נמוכה ואם תתבצע תוצאותיה צפויות להיות ברמה בינונית.** שירות המבחן ציין כי הסיכון במצבו של הנאשם מושתת על מאפייני אישיותו של ריצוי ופסיביות ומכאן שמוקד הסיכון אינו בהכרח בתחום האלימות, אלא מעורבות שולית כלשהי, תוך קושי בהפעלת שיקול דעת וצפיית תוצאות מעשיו. לאור המוטיבציה שביטא הנאשם להשתלב בטיפול, פנה שירות המבחן מעת לעת בבקשה לדחיית הדיון בעניינו לשם המשך השתלבותו בטיפול. **הנאשם שולב בקבוצה טיפול לצעירים עוברי חוק בחודש יוני 2019, בתחילה עלה שהנאשם מתקשה בהגעה סדירה למפגשים הטיפוליים ולאחר שיחת בירור עמו התחייב לעמוד בכללי הקבוצה והוחלט על המשך השתתפותו בקבוצה.** הנאשם מסר שעובד במקביל בשני מקומות עבודה, אביו היה מאושפז בבית החולים בשל אירוע מוחי והוא חש אחריות על ניהול הבית. בהמשך לכך הנאשם הצליח להתמיד בהגעתו ולשתף בקשייו במסגרת הקבוצתית והחל לרכוש כלים לזיהוי מצבי סיכון, מצליח לבחון את דפוסי התנהגותו וכי יש בטיפול לאורך זמן בכדי להפחית את הסיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד.

נוכח השינוי שחל בעמדתו של הנאשם וביכולתו להיעזר בטיפול בקשייו, סבר שירות המבחן שיש חשיבות להעדיף את הפן השיקומי ולהטיל עליו צו מבחן למשך שנה לשם המשך השתתפותו בטיפול הקבוצתי, כך שיוכל לרכוש כלים להתמודדות תקינה במצבי דחק. כן המליץ שירות המבחן שיוטל על הנאשם עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, אשר יהיה בו כדי לחדד לנאשם את חומרת מעשיו והשלכותיהם.

6. **מסמך שכותרתו "הסכם סולחה" (נ/1)**, ללא ציון תאריך, הממוען לבית המשפט ולמאשימה, וממנה עולה כי המתלונן מבקש לעדכן שנערך הסכם סולחה בינו לבין הנאשמים וכי אין לו כל טענה כלפיהם.

טיעוני הצדדים

7. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד איריס פיקר, הנאשם 1 ריצה שלושה מאסרים מאחורי סורג ובריה וכיום מרצה עונש מאסר נוסף בגין עבירות של קשירת קשר לפשע החל מחודש ינואר 2019. העבירה שבגינה הנאשם נושא במאסר בוצעה לאחר הגשת כתב האישום בתיק דנן.

עבירת ההצתה פוגעת בערכים מוגנים של ביטחון הציבור ושלומו, הגנה על רכושו של הפרט, זכות הקניין של המתלונן ובעלי הרכבים הנוספים. מדובר באירוע בתוך עיר, פגיעה לא קלה הכוללת נזק לצמיתות של רכב המתלונן ופגיעה בסככה וברכבי השכנים. לנפגעים נגרם נזק הכולל את הטרחה שבפניה לחברת הביטוח, הפרעה בשגרת יומם, הטלת אימה ופחד מהחשש לפגיעה בנפש. מדובר בפגיעה בינונית ומעלה בערכים המוגנים אף שלא נגרמה פגיעה בגוף. מבחינת הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, קיים תכנון מוקדם, שניים חברו יחד, המסייע הסייע את העברין העיקרי. אין מדובר בהתנהגות ספונטנית, אלא נרכש חומר דליק והנאשמים הגיעו פעמיים למקום ביצוע העבירה. הסייע של הנאשם 2 הוא משמעותי, שכן הוא הגיע עם הנאשם 1 פעמיים למקום. מבחינת הנזק - ניזוקו רכבו של המתלונן וכן שני רכבים נוספים. קיים פוטנציאל נזק נוסף כאשר העבירות נעשות בקרבת מקום מגורים. סיבת העבירה טמונה בסכסוך קודם של הנאשם 1. אמנם נערכה סולחה שהייתה כבר בהליך המעצר, אולם אין מקום לתת לסולחה משקל לעניין הפיצוי והעונש. מבחינת התכנון - הנאשם 1 הוא העיקרי והנאשם 2 משני. מבחינת הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, הנאשם 1 כיום אסיר ולכן קובע שירות המבחן כי במצב זה אין בידם לשלבו בהליך טיפולי ואין המלצה בעניינו. התסקיר בעניינו מלמד שהנאשם מתקשה להתמיד במסגרות חיון, מגיל צעיר חבר לחברה שולית, בעל דפוס התנהגות עברייני, מתנהג באופן אלים ופורץ גבולות, נוטה להשליך התנהגותו האלימה על אחרים ומתקשה לקחת אחריות לבחירותיו. לאור התסקיר וכן נוכח היותו כיום אסיר שנושא עונש מאסר בגין עבירה שביצע לאחר פתיחת הליך זה, אשר לא היווה עבורו גורם מרתיע, וכן לנוכח חומרת העבירה, עתרה המאשימה לעונש של 30 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי לכלל הנפגעים. מבחינת הנאשם 2, שירות המבחן בא בהמלצה להשתתף עונש מאסר בעבודות שירות מכיוון שהנאשם עובר הליך טיפולי משמעותי והוא מסייע רבות למשפחתו. מדובר באדם ללא עבר פלילי כשההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע עבורו. הנאשם 2 נתרם באופן חיובי מהטיפול הקבוצתי, נסיבות חיון מורכבות ואביו חולה מאוד. לנוכח האמור בתסקיר ומצבו הרפואי של האב, המאשימה עתרה בעניינו של הנאשם 2 לעונש של 12 חודשי מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי.

8. לטענת ב"כ הנאשמים, עו"ד שוקרי, במסגרת הסדר הטיעון בין הצדדים, המאשימה הגבילה את עצמה לעונש ראוי של 30 חודשי מאסר לנאשם 1 ו-15 חודשי מאסר לנאשם 2. לאור התסקיר החיובי בעניינו של הנאשם 2 המאשימה תיקנה את עתירתה לעונש של 12 חודשי מאסר. לשיטת ההגנה בעניינו של הנאשם 2 יש להסתפק בתקופת מעצרו של חודשיים ימים. הנאשם 1 הודה בהזדמנות הראשונה, היה עצור למשך חודשיים ולאחר מכן הוגש בעניינו תסקיר מעצר חיובי והוא שוחרר בפיקוח אלקטרוני לתקופה בת חצי שנה. הנאשם לא הפר את התנאים המגבילים. בעובדות כתב האישום לא מצוין סכום הנזק שנגרם לרכבים מהעבירה, ולא הוצגה חוות דעת בעניין הנזקים הן לסככה והן לרכבים. נערכה סולחה בין המתלונן לנאשם 1, ובמסגרתה הוסכם בין הנאשם 1 למתלונן שהנאשם ידאג לו לרכב חלופי. הצדדים בקשר היום ובן דודו של המתלונן נמצא במעצר יחד עם הנאשם 1. הנאשם הודה, חסך

זמן שיפוטי, חסך העדת כלל העדים. בנוגע לנזקים, הרי שהמאשימה לא הציגה בעובדות כתב האישום את סכום הנזק שנגרם. הנאשם 1 שפוט לעונש מאסר בן 17 חודשים החל מיום 28.1.19. ההגנה עותרת שכל עונש שיוטל על הנאשם בתיק הנוכחי יהיה בחופף לעונש שבו נושא הנאשם כיום. בעניין הפיצוי, מבוקש שיהיה מתון לאור העדרה של חוות דעת, והעדר יכולת להתרשם מהנזקים שנגרמו.

הנאשם 2 בן 25, רווק ומתגורר בבית הוריו בלוד. נעדר עבר פלילי ומאז האירוע לא נפתחו נגדו תיקים נוספים. הנאשם 2 היה עצור במשך חודשיים ולאחר מכן שהה בתנאי פיקוח אלקטרוני למשך יותר מחצי שנה. הנאשם 2 לא נכנס לבניין מגורי המתלונן, ויש לתת משקל לחלקו המינורי בעבירה. בהתאם לפסיקה, מתחם העונש בעניינו של הנאשם 2 נע בין 8 ל-22 חודשי מאסר. תסקירי שירות המבחן מלמדים שהנאשם מביע חרטה, מודה ולוקח אחריות, עבר הליך שיקומי ממש. שירות המבחן מתייחס לחלקו בכתב האישום, לנסיבות חיים קשות ביותר, ולמצבו הרפואי של אביו שהדרדר מאוד. הנאשם 2 הוא המפרנס היחיד במשפחתו, חווה אובדן קשה לאור מותה של אמו. שירות המבחן המליץ לאור ההליך השיקומי להעדיף את הפן השיקומי ולהסתפק בתקופת מעצרו.

9. הנאשם 1 - טען שהייתה תקלה בינו לבין המתלונן, אולם הוא עבר שיקום והשתנה, נישא, בנה משפחה ולא נקלע לבעיות. בשעת כעס לא הפעיל שיקול דעת, והוא משלם על כך מחיר מול המתלונן ומול משפחתו, ממנה הוא מורחק. לוקח אחריות מלאה על מעשיו, ולא יעשה יותר טעויות. נולדה לו ילדה שטרם ראה אותה.

10. הנאשם 2 - הביע צער על מה שקרה.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

11. כתב האישום מתאר אירוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**.

12. במקרה דנן, **הערכים החברתיים** אשר נפגעו הם הגנה על שלום הציבור והגנה על זכות הקניין. עבירת ההצתה אשר מבוצעת בחניון בניין משותף פוגעת אף בתחושת הביטחון של הציבור. על חומרתה של עבירת ההצתה, ובפרט בשל פוטנציאל הפגיעה שבה, ניתן ללמוד אף מהעונש המרבי שקבע המחוקק לצידה העומד על 15 שנות מאסר. בית המשפט העליון עמד לא אחת על חומרת מעשה ההצתה והסכנה הגלומה בו, כדלקמן: "בתי המשפט חזרו והדגישו את חומרתה היתרה של עבירת ההצתה, גם כשהיא מתייחסת לרכוש בלבד, בין היתר בשל הפוטנציאל לגרימת נזק לגוף, בבחינת אוי לגפרור שהצית להבה, שסופה ואחריתה מי ישורנה..." (ע"פ 1727/14 מימון נ' מדינת ישראל [[6.1.15]).

על חומרת עבירת ההצתה עמד בית המשפט העליון בע"פ 1414/15 **מדינת ישראל נ' פדר** (15.4.15):

"עבירת ההצתה היא מהחמורות שבספר החוקים וזאת לאור הפוטנציאל ההרסני הטמון בה נוכח הסכנה הגלומה במעשה לגופו ולרכושו של אדם. בית משפט זה עמד, לא אחת, על חומרתה היתרה של העבירה שראשיתה ידוע אך כיצד תתפשט ומה יהיה היקפה, אין איש יודע, שכן מנהגה של האש להתפשט ללא שליטה, תוך שהיא זורה הרס רב בדרכה... גישתו העקבית של בית משפט זה באשר לרמת הענישה בעבירות ההצתה היא כי, ככלל, יש להתייחס בחומרה לעבירה זו ולהשית עונשי מאסר לריצוי בפועל על מבצעי העבירה באופן שיבטא את שיקולי הגמול והרתעת הרבים יחדיו".

עם זאת, בית המשפט העליון קבע בפסיקתו כי קיימת הבחנה בין מקרים שונים של עבירות הצתה בהתאם

לנסיבותיהם. כך תוארו הדברים בעניין פדר לעיל:

"אף על פי כן, מעיון בפסיקה עולה כי טווחי הענישה שנקבעו בפועל בעבירות הצתה לסוגיהן אינם אחידים, הואיל ובמסגרת שיקולי הענישה על בית המשפט לתת דעתו, בין היתר, לתוצאות המעשה, לפוטנציאל הסיכון לחיי אדם ולרכוש הגלום במעשה ההצתה, לתכנון המוקדם ולעברו הפלילי של מבצע העבירה במקרה הקונקרטי... אולם, נראה כי במהלך השנים האחרונות מסתמנת מגמת החמרה מסוימת ברמת הענישה ובית משפט זה אף הביע דעתו לאחרונה בדבר הצורך בהחמרה שכזו לאור השיקולים שהוזכרו מעלה... יחד עם זאת, בנסיבות מיוחדות מצא בית המשפט להשית עונשים קלים יותר ממדיניות הענישה הנהוגה. זאת, מאחר וקיימת הבחנה בין הצתה אחת לאחרת ולא מן הנמנע שהעונשים שיושטו בגין אותה עבירה יהיו שונים בהתאם לשונות נסיבות ביצוע העבירה ומבצעה".

13. בבחינת **מידת הפגיעה בערך המוגן** יש להבחין בין מדרגי ביניים של חומרה בעבירת הצתה, תוך הבחנה בין הצתה של נכס בנסיבות שאין לחשוש כי ההצתה תתפשט לרכוש אחר; הצתה של נכס שעלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בנוכחותו הקרובה והמיידי של אדם, דבר שמגביר את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש; הצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף ובנפש על אף שהמצית לא התכוון לכך; והצתה בכוונה לפגוע בגוף ובנפש כמו במקרה דנן. מובן כי בתוך מדרגי ביניים אלה יש להבחין בין נסיבות שונות לחומרה או לקולה, כגון ערך הרכוש שהוצת או מספר האנשים שהיו בסיכון של פגיעה (ע"פ 4036/13 **אמרה נ' מדינת ישראל** (5.10.14)).

בנסיבות המקרה דנן, הפגיעה בערך המוגן היא **ברף בינוני**. מדובר בהצתה של רכב, בנסיבות שבהן קיים חשש שהאש תתפשט ותפגע ברכוש אחר, כפי שאף קרה, ואף קיים סיכון כלשהו לפגיעה בגוף. לא הייתה כוונה לפגוע בגוף או בנפש והנזק שנגרם היה לרכוש בלבד.

14. במסגרת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 ט' לחוק), יש לתת את הדעת לכך שלעבירה קדם תכנון לאחר שגמלה בליבו של הנאשם 1 החלטה להצית את רכבו של המתלונן. לשם כך הצטייד במיכל פלסטיק שהכיל חומר דליק ובמצית והגיע עם הנאשם 2 לסמוך לבניין מגוריו של המתלונן בשתי הזדמנויות שונות לשם ביצוע העבירה. חלקו של הנאשם 1 בעבירה הוא העיקרי והדומיננטי. הנאשם 1 הוא בעל הסכסוך עם המתלונן, הוא המתכנן והמבצע בפועל של עבירת ההצתה. הנאשם 2 סייע לנאשם 1 בהסעתו למקום בשתי הזדמנויות עד לביצוע בפועל של הצתה. הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה הוא משמעותי נוכח העובדה שההצתה בוצעה בסמוך לבניין מגורים בחניון בו חונים רכבי דיירי המקום בשעת לילה מאוחרת, ולפיכך הייתה עלולה לגרום לנזק כבד ברכוש. בסופו של דבר, הנזק שנגרם מביצוע העבירה הוא נזק משמעותי לרכב שהוצת ובשל התפשטות האש, נגרם נזק לשני רכבים שחנו בסמוך ולסככה תחתיה חנה הרכב שהוצת. לא הוכח מה הנזק המדויק שנגרם לרכבים ולסככה. הנאשם 1 הסביר את סיבת ביצוע העבירה בפני שירות המבחן בסכסוך שפרץ עם המתלונן יום קודם לביצוע העבירה. הנאשם 2 הסביר ביצוע העבירה על רקע תחושת מחויבות כלפי הנאשם 1 שהוא קרוב משפחתו.

15. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד רחב כמפורט להלן:

- א. בע"פ 6463/11 **ברדוגו נ' מדינת ישראל** (5.6.12), דחה בית המשפט העליון ערעור נאשם אשר הורשע בעבירת הצתה. הנאשם צרף שני תיקים (נהיגה בשכרות ונהיגה בזמן פסילה). הנאשם הגיע עם אחר בשעת לילה למגרש חנייה הסמוך לבית הוריה של חברתו לשעבר, שם חנה רכבו של אביה. הנאשם הצטייד בבנזין, שבר את החלון הקדמי של הרכב ושילח בו אש. כתוצאה ממעשיו, נשרף הרכב של האב וכן נשרפו שני רכבים שחנו בסמוך לו. לנאשם עבר פלילי מכביד, הודה, הביע חרטה ורצון לעלות על דרך הישר. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם עונש של **40 חודשי מאסר בפועל**.
- ב. בע"פ 1846/13 **עמאש נ' מדינת ישראל** (1.12.13), אוחדו הערעורים בעניינם של שני נאשמים קרובי משפחה בני 18-19, אשר הורשעו, לאחר שמיעת ראיות, בעבירת הצתה. הנאשמים הציתו בצוותא את רכבו של המתלונן על רקע סכסוך בינו לבין אחד הנאשמים בעניין הבעלות על הרכב. הנאשם שהיה מסוכסך עם המתלונן אף הואשם בנהיגה ללא רישיון בתקופה הקודמת להצתה. על נאשם זה הוטל עונש של **38 חודשי מאסר** והופעל מאסר על תנאי בן 6 חודשים במצטבר. על הנאשם השני הוטל עונש של **27 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט העליון אישר **מתחם עונש הנע בין שנתיים לארבע שנות מאסר בפועל** ודחה את הערעורים.
- ג. בע"פ 1727/14 **מימון נ' מדינת ישראל** (6.1.15), בית המשפט העליון הקל בעונשו של נאשם אשר הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של הצתה. הנאשם ביקש מחברו להצית רכב של שכניו שעמם היה מסוכסך. בשעות ערב, בעת שהנאשם שהה מחוץ לעיר, הצית החבר את רכב השכנים אשר נשרף כליל וכן נפגע רכב שחנה בסמוך. כשבועיים לאחר מכן, זרק הנאשם אבן לעבר חלון ביתם של השכנים והשמיע איום. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש שבין 30 ל-60 חודשי מאסר**. על הנאשם נגזר עונש של 36 חודשי מאסר. בית המשפט העליון סבר כי בית המשפט המחוזי לא שגה בקביעת המתחם, אולם בשל האפשרות שמעשיו של הנאשם הושפעו במידת מה ממחלת הנפש בה לוקה, הקל בעונשו והעמידו על **30 חודשי מאסר בפועל**.
- ד. בע"פ 907/14 **רחמים נ' מדינת ישראל** (18.11.14), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירת הצתה. הנאשם, כבן 19, הצית את רכבה של מתלוננת ביחד עם אחר קטין, לאחר שזו העירה לו על האופן בו החנה את רכבו מול ביתה. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש שבין שנתיים לארבע שנות מאסר** וגזר על הנאשם עונש של **30 חודשי מאסר בפועל** בגין העבירה ושישה חודשים נוכח הפעלת מאסר על תנאי במצטבר. לחובת הנאשם עבר פלילי. בית המשפט העליון קבע כי העונש משקף באופן ראוי את חומרת המעשים ואת מכלול הנסיבות הקונקרטריות בעניינו.
- ה. בע"פ 5758/13 **נסאסרה נ' מדינת ישראל** (12.2.14), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע, לאחר הוכחות, בעבירות של הצתה, קשירת קשר לפשע וחבלה במזיד ברכב. המערער, ביחד עם אחיו, הצטיידו בבקבוק ובו בנזין, והלכו לביתו של המתלונן (אח נוסף שלהם), ושם שילחו אש בשתי מכוניות של המתלונן, שנשרפו כליל. נאשם צעיר, ללא עבר פלילי. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם שבין 18 ל-40 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם 24 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט העליון אישר את המתחם ואת העונש.
- ו. בע"פ 6720/16 **מדינת ישראל נ' פלוני** (7.3.17), קיבל בית המשפט את ערעור המדינה על קולת עונשו של נאשם אשר הורשע בעבירת איומים והצתה. הנאשם, אשר חשד שזוגתו מקיימת קשר עם המתלונן, החליט להצית את רכבו. הצטייד בבקבוק עם בנזין, איים על המתלונן ואז שפך את תכולת הבקבוק אל תוך הרכב והצית אותו. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם שבין 24 ל-48 חודשי**

מאסר בפועל, תוך שקבע כי יש מקום לחרוג ממתחם העונש בשל שיקולי שיקום נוכח העדר עבר פלילי, מצבו הנפשי וההליך הטיפולי שעבר והשית עליו 6 חודשי עבודות שירות. בית המשפט העליון קבע כי נסיבות העבירה אינן קלות ועל אף שיקולי השיקום אין מקום להשית עונש שאינו כולל מאסר בפועל, והשית על הנאשם **12 חודשי מאסר בפועל**.

ז. בע"פ 4052/15 **חיימוב נ' מדינת ישראל** (10.12.15), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירה של הצתת רכבה של חברתו לשעבר של חברו של הנאשם. כתוצאה מכך נשרף הרכב, ושכנים הזעיקו את המשטרה שהצליחה להשתלט על האש ולמנוע התפשטותה. במסגרת הסדר טיעון הוסכם כי המאשימה תעתור לעונש של עד 20 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם שבין 12 ל-26 חודשי מאסר**, והטיל על הנאשם, צעיר שעברו נקי, **12 חודשי מאסר בפועל**.

ח. בע"פ 8435/17 **נפתלי נ' מדינת ישראל** (7.4.19), התקבל חלקית ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירת הצתה. הנאשם הגיע לחניון סמוך למרכז מסחרי והצית מונית שבבעלות אדם בו חשד הנאשם כי קיים קשר רומנטי עם גרושתו. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 8 ל-22 חודשי מאסר בפועל** והשית על הנאשם עונש של 10 חודשי מאסר בפועל והפעיל במצטבר עונש מאסר מותנה כך שהנאשם ירצה עונש של 14 חודשי מאסר. בית המשפט העליון הקל בעונשו של הנאשם כשקבע כי המאסר המותנה ירוצה בחופף לעונש המאסר שהוטל על הנאשם כך שבסך הכל ירצה **10 חודשי מאסר בפועל** וזאת בשל נסיבותיו האישיות של הנאשם ובייחוד מצבו הבריאותי.

ט. בת"פ (מח' י-ם) 4917-08-14 **מדינת ישראל נ' דנדקר** (15.6.15), הורשע נאשם לאחר ניהול הוכחות בעבירות של הצתה ואיומים. על רקע סכסוך בין הנאשם למתלונן, איים הנאשם על המתלונן שיהרוג אותו וישרוף את רכבו. בהמשך לכך הגיע הנאשם יחד עם אחר לבית המתלונן כשברשותו שני בקבוקים ובהם דלק, האחר שפך את תכולת הבקבוקים על שני רכבים השייכים למתלונן והציתם בעוד הנאשם תצפת על המקום. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 18 ל-48 חודשי מאסר**. והשית על הנאשם עונש של **30 חודשי מאסר** לצד ענישה נלווית.

י. בת"פ (מח' ב"ש) 8195-02-18 **מדינת ישראל נ' חטואל** (25.2.19), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירת הצתה. הנאשם החליט להצית את רכבו של המתלונן, לשם כך הצטייד בבקבוק ובו בנזין והגיע מקום חניית רכב המתלונן. הנאשם שפך את הבנזין על הרכב במספר מקומות ושילח בו אש. הרכב נשרף כליל וכן נפגעו שתי מכוניות נוספות שחננו בקרבתו. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 24-42 חודשי מאסר בפועל** והשית על הנאשם עונש של **26 חודשי מאסר בפועל** לצד ענישה נלווית.

אציין כי עיינתי אף בפסיקה נוספת שהוגשה על-ידי ב"כ הנאשם, שבה הוטלו על נאשמים בעבירות הצתה עונשים מקלים, לרבות ת"פ (מח' מרכז-לוד) 28976-12-17 **מדינת ישראל נ' סוונר** (15.10.18), וכן ת"פ (מח' מרכז-לוד) 35186-12-17 **מדינת ישראל נ' סובעי** (28.5.19), ואולם סבורני כי מדובר בנסיבות שונות, ולא ניתן על פי אותה פסיקה לקבוע את מדיניות הענישה הנוהגת המתאימה לנסיבות התיק הנוכחי.

בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), אני קובע כי **בעניינו של הנאשם 1 מתחם העונש ההולם הוא החל מ-14 ועד ל-42 חודשי מאסר בפועל**.

בעניינו של הנאשם 2 מתחם העונש ההולם הוא החל מ-7 ועד ל-21 חודשי מאסר בפועל.

16. במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים חריגה מהמתחם, לחומרה או לקולה. הנאשם 2 אמנם שולב בטיפול שירות המבחן, השתלב בקבוצה המיועדת לצעירים עוברי חוק, ולאחר קשיים שעלו בתחילת הטיפול הנאשם מקפיד להגיע למפגשים הקבוצתיים, והחל לשתף בקשייו ובתכנים אישיים, בתכנים הקשורים לנסיבות מעורבותו השולית והחל לרכוש כלים לזיהוי מצבי סיכון. עם זאת, אין בכך משום ביטוי לשיקום של ממש באופן המאפשר חריגה ממתחם העונש. מובן הדבר כי יש מקום לתת משקל לשיתוף הפעולה של הנאשם עם שירות המבחן, במסגרת הענישה בגדרו של המתחם.

גזירת העונש המתאים לנאשם

17. בגזירת העונש המתאים לנאשם 1, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 יא'). במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לכך שמדובר באדם כבן 33, נשוי ואב לשני פעוטות, אשר מגיל צעיר נחשף לסביבה שולית, הפנים דפוסי התנהגות עברייניים, התנהל באופן אלים ופורץ גבולות ולאורך השנים התקשה לגלות יציבות במישורי חייו השונים. לנאשם עבר פלילי הכולל 5 הרשעות ושני הליכים פליליים שהתנהלו בבית המשפט לנוער והסתיימו ללא הרשעה, זאת במגוון עבירות ובכללן עבירות סמים, **הצתה**, רכוש ונשק, בגינן נשא בארבעה עונשי מאסר בפועל, שהארוך שבהם למשך 44 חודשים. הרשעתו האחרונה מחודש יוני 2019 בגין ביצוע עבירת קשירת קשר לביצוע פשע, שבוצעה בחודש יולי 2018, קרי: לאחר ביצוע העבירה בתיק דנן. כיום הנאשם מרצה עונש מאסר בן 17 חודשים. מובן שעונש מאסר ממושך שיוטל עליו כיום יקשה בעיקר על משפחתו ועל ילדיו הקטנים. הנאשם הודה ונטל אחריות על מעשיו בעבירה, ושירות המבחן התרשם שעל אף שלאורך חייו, הנאשם מתקשה לבחון את קשייו ונוטה לייחס את התנהגותו האלימה לאחרים, כיום קיים שינוי בעמדותיו והוא מביע הכרה בדפוסיו הפוגעניים ומבטא נכונות לערוך שינוי באורח חייו. נתתי דעתי לכך שבין הנאשם והמתלונן נערך הסכם סולחה אשר במסגרתו יושב הסכסוך ביניהם [נ/1].

18. בגזירת העונש המתאים לנאשם 2, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 יא'). במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לכך שמדובר בנאשם כבן 25, אשר בגיל צעיר אמו הלכה לעולמה, חווה מצבי חיים מורכבים ונדרש למלא תפקידים משפחתיים ואישיים שלא תאמו את גילו ויכולותיו, כשהוא נעדר מקורות תמיכה. לאחרונה מצבו הרפואי של אביו הורע והנאשם מסייע בפרנסת המשפחה. **הנאשם נעדר עבר פלילי**. מובן הדבר שעונש מאסר בפועל יקשה על הנאשם, הואיל והנאשם מעולם לא נשא בעונש מאסר, וכן יקשה על בני משפחתו הנתמכים בו כלכלית ותפקודית. הנאשם הודה ונטל אחריות על מעשיו, הצליח לבחון את מוקדי הסיכון עבורו ולהכיר בחומרת העבירה. הנאשם השתלב בטיפול קבוצתי בשירות המבחן, ולאחר קשיים שעלו, הנאשם משתף פעולה, מעלה תכנים מותאמים וקשורים לעבירה ולמוקדי הסיכון והחל לרכוש כלים להתמודדות מקדמת. שירות המבחן המליץ בעניינו על הטלת צו מבחן למשך שנה לצד עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, וסבורני שיש לאמץ המלצה זו.

19. כמו כן נתתי דעתי לתקופה המעצר בת החודשיים שבה שהה הנאשם 1, ולכך שלאחר מכן היה נתון בפיקוח אלקטרוני למשך כחצי שנה נוספת, עד אשר נעצר בגין תיק אחר. גם הנאשם 2 שהה כחודשיים במעצר ממש, ולאחר מכן בפיקוח אלקטרוני, עד אשר הוסר הפיקוח.

20. עוד יש לתת את הדעת לשיקול **הרתעת היחיד** בגדרו של המתחם, וזאת בשים לב שבעניינו של

הנאשם 1 העריך שירות המבחן קיומו של סיכון להישנות התנהגות אלימה ופורצת גבולות, נוכח דפוסיו העברייניים המושרשים וקשייו לעמוד בגבולות. כמו כן העבירה הנוספת שביצע לאחר מעצרו במסגרת התיק דנן, כמו גם עברו הפלילי, ממחישים את דפוסיו הבעייתיים והיעדר מורא החוק ובפרט כשסנקציות שהוטלו עליו בעבר לא היה בהם בכדי למנוע מעורבותו החוזרת בפלילים.

בעניינו של הנאשם 2 שיקול הרתעת היחיד בגדרו של המתחם מתייחס לכך שהנאשם מצוי בראשיתו של הליך טיפולי כשקיים סיכון, אמנם נמוך, להישנות ביצוע עבירות שחומרתן צפויה להיות בינונית.

21. **אחידות בענישה** - עקרון האחידות בענישה ביחס לגזירת עונשם של הנאשמים קשור בהיותו של הנאשם 1 מבצע עיקרי של העבירה והיותו של הנאשם 2 מסייע. חלקו של הנאשם 2 כלל את הסעתו של הנאשם 1 בשתי הזדמנויות לזירת העבירה. מתחם העונש של הנאשם 2 נגזר מהמתחם שנקבע בעניינו של הנאשם 1, קרי: מחצית מהמתחם שנקבע בעניין המבצע העיקרי (לגבי חשיבות עקרון האחידות בענישה ובפרט כשמדובר בנאשמים באותה פרשה, ראו בע"פ 2580/14 חסן נ' **מדינת ישראל** [23.9.14]).

עם זאת, קיים שוני מהותי בין הנאשמים מבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. הנאשם 1 בעל עבר פלילי משמעותי במגוון עבירות, אשר ביצע עבירה נוספת מאוחרת לעבירה בתיק דנן בגינה מרצה כיום עונש מאסר. לנאשם 1 דפוסים עברייניים מושרשים הוא נשא בעבר בעונשי מאסר ממושכים, והוא נוטה להתנהגות אלימה ופורצת גבולות. לעומתו, הנאשם 2 צעיר יותר, ללא עבר פלילי כשמוקדי הסיכון בעניינו מיוחסים לתחושת מחויבות משפחתית, נטייה לריצוי, היעדר מקורות תמיכה וקושי בהפעלת שיקול דעת. הנאשם 2 הכיר בגורמי הסיכון במצבו ושולב בטיפול שירות המבחן, כשהוא משתף פעולה ורוכש כלים להתמודדות מקדמת.

22. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור על הנאשם 1 עונש נמוך במעט מאמצעו של מתחם העונש ההולם, ומעט נמוך מעתירת המאשימה במסגרת הסדר הטיעון. כמו כן יש להורות על פיצוי למתלונן וחילוט הרכב ששימש לביצוע העבירה.

בכל הנוגע לשיעור הפיצוי, נתתי דעתי לכך שכתב האישום מציין שרכבו של המתלונן נשרף עד לרמת אובדן גמור. לגבי הרכבים האחרים והסככה צוין בכתב האישום שהם נפגעו, אך אין פירוט של הנזק ולא הוצגו ראיות כלשהן לגבי שיעור הנזקים שנגרמו. בנסיבות אלה, יש לפסוק פיצוי למתלונן בלבד בגין הנזק והסבל שנגרמו לו, בדרך של אומדן.

בכל הנוגע לסוגיית חפיפת או הצטברות עונש המאסר שמוטל בתיק זה ביחס לעונש שבו נושא הנאשם כעת, סבורני כי יש להורות כי מרבית התקופה תהיה במצטבר, ורק מיעוטה בחופף לעונש המאסר הנוכחי. בהקשר זה ראוי להדגיש כי הוראת סעיף 45(ב) לחוק העונשין הקובעת שאם לא נאמר במפורש כיצד יישא הנאשם את עונשו במקרה שהוא נושא כבר עונש מאסר - יישא את התקופה הארוכה מבין השניים, נועדה אך למלא את החסר מקום שבית המשפט לא קבע את סוגיית ההצטברות או החפיפה של העונשים, ואין היא קובעת עקרון מנחה של חפיפת עונשים ואף לא הכרעה ערכית בנושא. עקרון ההלימה שנקבע כעקרון המנחה בענישה מחייב כי לכל מעשה עבירה יינתן ביטוי הולם בקביעת העונש. במקרה דנן, הנאשם ביצע את העבירה בגינה נדון לעונש מאסר בן 17 חודשים, מאוחר לעבירה בתיק דנן, מספר ימים טרם שוחרר ממעצרו, ויש לראות בכך נסיבה מחמירה התומכת בהחלטה לריצוי עונש המאסר שיוטל במסגרת התיק דנן במצטבר ברובו המכריע לעונש שבו נושא הנאשם כיום.

23. בכל הנוגע לנאשם 2 - סבורני כי יש לגזור עליו עונש בחלקו הנמוך יחסית של מתחם העונש,

ובאופן שניתן יהיה לשאת בעונש בדרך של עבודות שירות, כהמלצת שירות המבחן. כמו כן יש להורות על פיצוי למתלונן, בהתחשב בחלקו היחסי של הנאשם 2 כמסייע בלבד. בנוסף על כך יש להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה לשם המשך הטיפול בשירות המבחן.

סוף דבר

24. אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם 1 את העונשים הבאים:

- א. **27 חודשי מאסר בפועל** בניכוי ימי מעצרו 15.5.18-27.7.18, מתוכם 3 חודשים יינשאו בחופף לעונש המאסר שבו נושא הנאשם כיום, ו-24 חודשים במצטבר.
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר כל עבירת הצתה או אלימות מסוג פשע.
- ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שנתיים מיום שחרורו ממאסר כל עבירת אלימות מסוג עוון.
- ד. פיצוי בסך 4,000 ₪ למתלונן. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט ב-4 תשלומים חודשיים החל מיום 1.4.20, ויועבר למתלונן על פי פרטים שתמסור המאשימה.
- ה. חילוט הרכב מסוג טיוטה מ.ר: 27-970-97.

25. אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם 2 את העונשים הבאים:

- א. **9 חודשי מאסר בפועל אשר יינשאו בעבודות שירות.** עבודות השירות תבוצענה על פי חוות דעת הממונה על עבודות השירות. מועד תחילת ביצוע עבודות השירות ביום 23.2.20.
- ב. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מהיום כל עבירת אלימות מסוג פשע או עבירת הצתה.
- ג. פיצוי בסך 2,000 ₪ למתלונן. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט בשני תשלומים חודשיים החל מיום 1.4.20, ויועבר למתלונן על פי פרטים שתמסור המאשימה.
- ד. צו מבחן למשך שנה מהיום. מובהר לנאשם כי ככל שלא יעמוד בתנאי צו המבחן, ניתן יהיה להפקיעו ולשוב ולגזור את דינו.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ה טבת תש"פ, 22 ינואר 2020, בנוכחות הצדדים.

עמוד 11

